

Оксана БАБЕЛЮК

Професор кафедри іноземних мов та перекладознавства факультету психології та соціального захисту ЛДУБЖД, Львів, Україна

*запрошена професорка кафедри англійської мови та літератури факультету мистецтв, комунікацій та англійської мови, факультету мистецтв та соціальних наук, Сіднейський університет, Кемпердаун, Новий Південний Уельс 2050, Австралія
<https://orcid.org/0000-0003-4837-1225>*

**ГУМАНІСТИЧНІ ЦІННОСТІ В
ДУХОВНОСТІ АВСТРАЛІЙСЬКИХ
АВТОХТОНІВ**

Сьогодні багато людей розглядають гуманізм і як систему переконань, і як орієнтир для сучасного життя. Х. Дж. Блекхем вважає, що гуманізм ґрунтується на ідеї відповідальності людей за себе, бо це життя це все, що вони мають (Friedman, 2008, p.114). Вона цілком узгоджується з духовною концепцією австралійських автохтонів та їхньою духовною концепцією «Час мрій» (англ. Dreamtime), яка наголошує на відповідальності за власне життя, навколишнє середовище та добробут громади, а також Країни в цілому.

За визначенням Американської гуманістичної асоціації, «гуманізм – це прогресивна філософія життя, яка, без теїзму чи інших надприродних вірувань, стверджує нашу здатність і відповідальність вести етичне життя, спрямоване на особисту самореалізацію, яка прагне до більшого блага» (3). Деякі вчені помилково стверджують, що гуманізм слід класифікувати як форму релігії, оскільки це визначення включає ідеологічні та етичні аспекти. Як наслідок, деякі його прихильники розуміють «гуманізм» як альтернативну релігію. Важливо зазначити, що у 19 столітті кілька суспільних рухів називали «релігіями гуманізму», зокрема, і ті, що пов'язані з Робертом Оуеном у Великобританії та Огюстом Контом у Франції. До слова, останній суспільний рух отримав назву «позитивізм», щоб показати, що його світогляд був «позитивним», а не «негативним», і базувався на науковому натуралізмі, а не на спекулятивному надприродному світогляді. Стивен Шаферсман стверджує, що «гуманізм – це філософія, світогляд або життєва позиція, заснована на переконанні, що всесвіт або природа – це все, що існує або є реальним» (Schafersman, p.34). Для багатьох його прихильників гуманізм виконує деякі психологічні та соціальні функції, подібні до функцій релігії, але він робить це без віри в божества, трансцендентні сутності, чудеса, життя після смерті або надприродне.

Гуманісти прагнуть зрозуміти всесвіт за допомогою науки і використовують методи критичного дослідження, такі як логічне мислення, емпіричні докази та скептичне оцінювання гіпотез і висновків, щоб отримати достовірні знання. Вони вірять, що люди можуть надати сенс, цінність і мету своєму життю через незалежне мислення, вільний пошук і відповідальні, творчі дії. Крім того, гуманісти виступають за створення більш гуманного, справедливого, милосердного і демократичного суспільства, застосовуючи прагматичну етику, засновану на людському розумі, досвіді і достовірних знаннях - етику, яка оцінює наслідки людських дій щодо добробуту всього живого на Землі.

Історично Петрарку часто називають «батьком гуманізму» і багато хто вважає його «батьком Відродження». Цей титул йому приписують завдяки його впливовим філософським поглядам, висловленим у численних особистих листах, а також завдяки відкриттю та

упорядкуванню класичних текстів. В епоху Відродження гуманізм наголошував на індивідуальному потенціалі та досягненнях людини, прославляючи її самоцінність. Цей рух сприяв вивченню класичної літератури та гуманітарних наук, заохочуючи особистісний ріст та громадянську активність. У середині 20-го століття нова гуманістична перспектива набула популярності як відповідь на психоаналітичну теорію та біхевіоризм. Такий ракурс підкреслює, як здорові люди розвиваються і зосереджуються на притаманному їм прагненні до самоактуалізації та творчості.

Карл Роджерс був одним з перших теоретиків гуманізму і впливовим психологом. Він розробив теорію особистості, підкреслюючи важливість самоактуалізуючої тенденції у формуванні людської особистості. Роджерс вважав, що люди послідовно реагують на стимули на основі своєї суб'єктивної реальності, яку він назвав «феноменальним полем». Це поле не є статичним, воно постійно змінюється. З часом люди розвивають «Я-концепцію», що ґрунтується на зворотному зв'язку з їхнім досвідом у цьому феноменальному полі. Роджерс описував життя в термінах принципів, а не стадій розвитку. Він вважав, що ці принципи є частиною плинних процесів, а не статичних станів. За його словами, повноцінно активна у суспільстві людина постійно прагне реалізувати свій потенціал у кожному процесі, досягаючи того, що він називав хорошим життям. Такі люди дозволяють своїй особистості та самосвідомості впливати з їхнього досвіду.

Сьогодні гуманізм у його широкому розумінні базується на людському потенціалі та здатності людини до змін, відкидаючи поняття біологічного детермінізму. Гуманісти стверджують, що люди мають свободу надавати сенс, цінність і мету своєму життю через власну незалежну думку, вільний пошук і відповідальну, творчу діяльність. Бетт Чемберс, колишній президент Американської асоціації гуманізму, стверджує, що гуманізм – це світло мого життя і вогонь у моїй душі. Це глибоке переконання в кожній фібрі мого ества, що людська любов є силою, яка набагато перевершує невпинний рух вперед нашого значною мірою детермінованого космосу. Все людське життя повинно шукати причину для існування в межах байдужого фізичного світу, і саме любов у поєднанні з емпатією, демократією та відданістю безкорисливому служінню лежить в основі віри гуманіста» (Чемберс, с.11).

Таким чином, гуманізм пропонує радісну альтернативу релігіям, які вірять у надприродного бога і потойбічне життя. Гуманісти стверджують, що це єдине життя, в якому ми можемо бути впевнені, і ми зобов'язані перед собою та іншими забезпечити найкраще можливе існування для всіх на цій тендітній планеті. Вони вірять, що коли люди вільні мислити самостійно, використовуючи розум і знання як інструменти, то вони краще підготовлені до вирішення глобальних проблем. Крім того, гуманісти цінують мистецтво, літературу, музику і ремесла, що дісталися нам від минулого, а також творчість, яка, якщо її розвивати, може постійно збагачувати наше життя.

Підсумовуючи, гуманізм – це філософія, яку сповідують ті, хто цінує життя. Гуманісти беруть на себе відповідальність за своє життя і насолоджуються пригодами нових відкриттів, шукають знання і досліджують нові можливості. Замість того, щоб шукати заспокоєння в готових відповідях на важливі життєві питання, гуманісти процвітають у безкінечному пошуку і свободі, яку він пропонує для відкриттів.

Згадані вище гуманістичні цінності тісно пов'язані з духовними практиками австралійських автохтонів. Це особлива система вірувань, що розглядає всі об'єкти як живі істоти, що мають ту саму душу чи дух, що й люди. Цей фундаментальний аспект духовності корінних народів Австралії передбачає, що окрім тварин і рослин, навіть їхня Країна має душу.

Отже, сукупність духовних вірувань та цінностей, вироблених австралійськими автохтонами, є частиною духовної прктики «Часу мрій» і включає в себе самоконтроль, впевненість у собі, мужність, дружбу, емпатію, цілісне відчуття єдності та взаємозалежності, шанування землі та Батьківщини/Країни, а також відповідальність за інших людей. Більшість з них резонують зі священними вченнями про повагу, хоробрість, чесність, смиренність, правду, мудрість і любов. Повага, взаємоповага (визнання важливості знань і культури

корінних народів Австралії у сучасному світі), взаємність і відповідальність є основними цінностями австралійського автохтонного суспільства.

Етичні цінності корінні народи Австралії розглядають як сукупність духовних практик і відповідну соціальну поведінку, що ґрунтуються на традиційних цінностях громади австралійських автохтонів. Ці цінності підкреслюють важливість лідерства та побудови довірливих стосунків. Незважаючи на значне культурне розмаїття серед корінних громад, етика корінних народів Австралії ґрунтується на основних цінностях, таких як честь, довіра, чесність і смиренність. Вони відображають їхню прихильність до колективного добробуту і втілюють шанобливий зв'язок із землею та Країною загалом.

В громадах австралійських автохтонів етичне мислення починається з народження, а основним методом навчання є розповідь історій. Ці історії спрямовують поведінку членів громади і зміцнюють почуття приналежності до громади та відповідальності перед сім'єю, громадою та широким світом. Через ці розповіді діти розвивають свою національну ідентичність і дізнаються про моральні зобов'язання. Громада використовує різні історії, щоб висловити і розвивати свої спільні цінності. Етичне мислення виникає зі звичаїв, вчень та ідеалів громади. Дослідники повинні враховувати це, проводячи дослідження в австралійських корінних громадах і за участю корінних жителів.

Насамкінець, гуманізм постає як важлива філософія, що підкреслює невід'ємну цінність та активність людей. Вкорінений у глибокому почутті особистої відповідальності та етичного життя, він виступає за життя, кероване розумом, емпатією та прихильністю до колективного добробуту людства і планети в цілому. Історичний розвиток гуманізму, від його витоків в епоху Відродження до сучасних психологічних практик, ілюструє його адаптивність і актуальність у вирішенні проблем сьогодення. Прихильники гуманізму продовжують кидати виклик детерміністським поглядам, стверджуючи, що люди здатні формувати свою долю через свідомий вибір і дії. Як підкреслював Бетт Чемберс, гуманізм не лише пропонує рамки для розуміння нашого існування, але й сприяє формуванню почуття зв'язку через любов, емпатію та участь у житті громади, заохочуючи до створення більш гуманного та справедливого суспільства. З іншого боку, гуманізм сьогодні – це демократична та етична філософія, яка включає в себе духовність австралійських автохтонів. Вона наголошує на правах і обов'язках людей створювати сенс і формувати своє життя в різноманітній, багатокультурній спільноті сучасної Австралії. Ця філософія виступає за розвиток більш гуманного суспільства через етику, засновану на людських і природних цінностях, що закладені в культурі корінних народів Австралії, яка існує вже понад 70 000 років.

Література

Friedman H. Humanistic and positive psychology: The methodological and epistemological divide. *The Humanistic Psychologist*, 36, 2008, 113–126.

Rogers C. (1980). *A way of being*. Houghton Mifflin, 1980.

Sonja A.M., Lang D. Humanistic Theory. URL:

<https://iastate.pressbooks.pub/individualfamilydevelopment/chapter/humanistic-theory/#return-footnote-78-3>

HUMANISTIC VALUES IN AUSTRALIAN ABORIGINAL SPIRITUALITY

Oksana BABELYUK

Professor of the Department of World Literature

The Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine,

Visiting Professor, Discipline of English and Writing School of Art, Communication and English,

Faculty of Arts and Social Sciences,

The University of Sydney, Camperdown, NSW 2050, Australia

Today, many people see humanism as both a belief system and a guide for contemporary living. H. J. Blackham describes it as rooted in the idea that individuals are ultimately responsible for themselves and that this life is all there is (Friedman, 2008, p.114), which aligns deeply with the Australian Aboriginal spiritual concept of Dreamtime. It emphasises taking responsibility for one's own life, environment, and the well-being of the community and Country as a whole.

According to the *American Humanist Association*, «**Humanism** is a progressive **philosophy of life** that, without theism or other supernatural beliefs, affirms our ability and responsibility to lead ethical lives of personal fulfillment that aspire to the greater good» (3). Some scholars mistakenly argue that humanism should be classified as a form of religion because this definition includes ideological and ethical implications. Consequently, some supporters label “**humanist**” as an alternative religion on census forms. It is important to note that in the 19th century, several movements were referred to as “**religions of humanity**,” particularly associated with Robert Owen in Britain and Auguste Comte in France.

The latter social movement was called **Positivism** to indicate that its worldview was ‘positive’ rather than ‘negative’ and was based on scientific naturalism rather than speculative supernaturalism. Steven Schafersman claims that “Humanism is a philosophy, world view, or life stance based on the conviction that the universe or nature is all that exists or is real” (Schafersman, p.34). Humanism, for many proponents, fulfills some psychological and social functions **similar to those of religion**, but it does so without belief in deities, transcendental entities, miracles, life after death, or the supernatural.

Humanists strive to understand the universe through science and employ methods of critical inquiry, such as logical reasoning, empirical evidence, and skeptical evaluation of hypotheses and conclusions, to obtain reliable knowledge. They believe individuals can assign meaning, value, and purpose to their lives through independent thought, free inquiry, and responsible, creative action. Furthermore, humanists advocate for creating a more humane, just, compassionate, and democratic society by applying pragmatic ethics based on human reason, experience, and reliable knowledge – an ethics that evaluates the consequences of human actions regarding the well-being of all life on Earth.

Historically, Petrarch is often referred to as the “Father of Humanism” and is considered by many to be the “Father of the Renaissance.” This title is attributed to him due to his influential philosophical views expressed in his numerous personal letters and his discovery and compilation of classical texts. During the Renaissance, humanism emphasised **individual potential and achievements**, celebrating the inherent value of human beings. This movement promoted the study of classical literature and the humanities while encouraging personal growth and civic involvement. In the mid-20th century, the novel humanistic perspective gained prominence as a response to psychoanalytic theory and behaviourism. This perspective highlights how healthy individuals develop and focus on their inherent drive toward **self-actualization and creativity**.

Carl Rogers was a pioneering humanistic theorist and an influential psychologist. He developed a personality theory emphasising the importance of the self-actualizing tendency in shaping human personalities. Rogers believed that humans consistently respond to stimuli based on their subjective reality, which he termed the “**phenomenal field**.” This field is not static; it changes continuously. Over time, individuals develop a self-concept based on feedback from their experiences within this phenomenal field. Rogers described life in terms of principles rather than stages of development. He believed these principles are part of fluid processes rather than static states. According to him, a fully functioning person continually strives to fulfil their potential in each process, achieving what he called **the good life**. These individuals allow their personalities and self-concept to emerge from their experiences.

Today, humanism, in its broadest sense, emphasises human potential and an individual's capacity for change while rejecting the notion of biological determinism. Humanists affirm that humans have the freedom to give meaning, value, and purpose to their lives through their own

independent thought, free inquiry, and responsible, creative activity. Bette Chambers, the former president of the American Humanism Association, states,

“Humanism is *the light of my life and the fire in my soul*. It is the deep-felt conviction in every fibre of my being that human love is a power far transcending the relentless, onward rush of our largely deterministic cosmos. All human life must seek a reason for existence within the bounds of an uncaring physical world, and it is love coupled with empathy, democracy, and a commitment to selfless service that undergirds the faith of a humanist” (Chambers, p.11).

It offers a joyful alternative to religions that believe in a supernatural god and an afterlife. Humanists assert that this is the only life we can be sure of, and we owe it to ourselves and others to ensure the best possible existence for everyone on this fragile planet. They believe that when individuals are free to think for themselves, using reason and knowledge as their tools, they are better equipped to tackle the world's challenges.

Moreover, humanists value the art, literature, music, and crafts handed down from the past and the creativity that, when nurtured, can continually enrich our lives. In summary, humanism is a philosophy embraced by those who cherish life. Humanists take responsibility for their lives and enjoy the adventure of new discoveries, seeking knowledge and exploring new possibilities. Rather than finding comfort in pre-packaged answers to life's significant questions, humanists thrive in the open-ended nature of a quest and the freedom it offers for discovery.

The humanist values mentioned earlier align closely with Australian Aboriginal spirituality. This distinct belief system sees all objects as living beings sharing the same soul or spirit as Aboriginal people. This fundamental aspect of Aboriginal spirituality suggests that, in addition to animals and plants, even their Country possesses a soul.

Hence, the complex set of spiritual values developed by Australian Aboriginal people, which are part of the Dreamtime, includes self-control, self-reliance, courage, kinship and friendship, empathy, a holistic sense of oneness and interdependence, reverence for land and Country, and responsibility for others.¹

Most Australian Indigenous cultures resonate with the sacred teachings of respect, bravery, honesty, humility, truth, wisdom, and love. Respect, relevance (acknowledging the significance of Indigenous knowledge and culture in today's world), reciprocity, and responsibility are the core values of Australian Aboriginal society.

Ethics among Indigenous Peoples and First Nations are viewed as a set of practices and social behaviours rooted in traditional Aboriginal community values. These values highlight the importance of leadership and building trusting relationships. While Indigenous communities have considerable diversity, Australian Indigenous ethics emphasise core values such as honour, trust, honesty, and humility. They represent a commitment to the collective well-being and embody a respectful connection between the land and Country.

¹ <https://americanhumanist.org/what-is-humanism/definition-of-humanism/#:~:text=Humanists%20affirm%20that%20humans%20have,%2C%20and%20responsible%2C%20creative%20activity.>

In Australian Aboriginal communities, ethical thinking begins at birth, with storytelling as the primary learning method. These Dreamtime stories guide behaviour and reinforce a sense of belonging and responsibility to the family, community, and the broader world. Through these narratives, children develop their identities and learn about moral obligation. The community uses different kinds of stories to express and uphold its shared values. Ethical thinking arises from the community's customs, teachings, and ideals. Researchers must consider this perspective when conducting research in Indigenous communities and with Indigenous participants.

In conclusion, humanism emerges as a significant philosophy that emphasises individuals' inherent worth and agency. Rooted in a deep sense of personal responsibility and ethical living, it advocates for a life guided by reason, empathy, and a commitment to the collective well-being of humanity and the planet. The historical development of humanism, from its Renaissance origins to its modern psychological applications, illustrates its adaptability and relevance in addressing contemporary issues. Proponents of humanism continue to challenge deterministic views, asserting that individuals have the power to shape their destinies through conscious choices and actions. As highlighted by figures like Bette Chambers, humanism offers a framework for understanding our existence and fosters a sense of connection through love, empathy, and community engagement, encouraging a more humane and just society. On the other hand, humanism today is a democratic and ethical philosophy that incorporates Australian Aboriginal spirituality. It emphasises the rights and responsibilities of individuals to create meaning and shape their lives within a diverse, multicultural community. This philosophy advocates for the development of a more humane society through ethics grounded in human and natural values found in Australian Indigenous culture, which has existed for over 70,000 years.

References

- Friedman H. Humanistic and positive psychology: The methodological and epistemological divide. *The Humanistic Psychologist*, 36, 2008, 113–126.
- Rogers C. (1980). *A way of being*. Houghton Mifflin, 1980.
- Sonja A.M., Lang D. Humanistic Theory. URL: <https://iastate.pressbooks.pub/individualfamilydevelopment/chapter/humanistic-theory/#return-footnote-78-3>